

<p> Rhonald Blommestijn</p>

© Rhonald Blommestijn

Wie van de twee verlaat de gezinswoning bij een echtscheiding? Net iets vaker de vrouw. Tenzij ze hoger opgeleid is of ouder dan haar partner.

Man behoudt vaker huis na echtscheiding

getuigenis

‘Ik heb niets meer kunnen meenemen uit mijn oude huis’

getuigenis

‘Scheiden is een verpletterende ervaring’

VAN ONZE REDACTRICE SARAH VANKERSSCHAEVER

BRUSSEL | Hoe we wonen, is sterk verbonden met hoe we liefhebben. Gaan we samenwonen, dan moet een van beide partners verhuizen. Komen er kinderen, dan start de zoektocht naar een groter huis. En hoe stabiel de relatie, hoe groter de kans dat koppels een woning kopen in plaats van huren.

Bij een scheiding is de vraag wie vertrekt en wie in het huis blijft wonen, een van de moeilijker kwesties. Want verhuizen betekent de vertrouwde omgeving achterlaten, veel rompslomp en door de snelheid van een scheiding vaak ook een downgrade.

‘Na een scheiding kunnen blijven wonen waar je woont, is doorgaans een voordeel’, zegt socioloog Jan Van Bavel (KU Leuven). ‘De kinderen hebben nog steeds hun kamer. Zelf behoud je je sociaal netwerk in de buurt, wat het makkelijker maakt om je leven op de rails te houden.’

Beslist beslissend

Het diploma blijkt een goede voorspeller bij de vraag wie verhuist en wie blijft

Sociologe Lindsay Theunis (KU Leuven) keek samen met Van Bavel en VUB-geograaf Didier Willaert wie van beide partners meestal verhuist en wat daarbij precies de doorslag geeft. Ze bestudeerden daarvoor de gegevens van bijna 65.000 Belgen. Bij 16 procent van de gescheiden koppels trekken beide partners binnen de zes maanden uit de gezinswoning weg. Verlaat slechts een van beiden het huis, dan blijkt dat net iets vaker (4 procent) de echtgenote te zijn. Anno 2017 staat een vrouw bij een scheiding dus nog altijd iets zwakker. De sociologen zien verschillende verklaringen.

• Wie wil scheiden?

‘De persoon die verantwoordelijk is voor de beslissing om te scheiden, is meestal diegene die verhuist’, zegt Van Bavel. ‘En de echtgenote neemt vaker het initiatief.’

Voor wie het hoogste loon heeft – nog steeds meestal de man – is het haalbaarder de andere partner uit te kopen en de gezinswoning te verwerven

• Wie verdient het meest?

Ook van tel is het inkomen. Voor wie het hoogste loon heeft – en dat is meestal nog altijd de man – is het haalbaarder om de andere partner uit te kopen en de gezinswoning te verwerven. Wie niet tewerkgesteld is, verhuist ook daarom vaker.

• Wie is de jongste?

De jongste partner vertrekt doorgaans en dat is dus nog altijd vaker de vrouw. Bij een klein leeftijdsverschil (0 tot 1 jaar) waarbij zij ouder is, maakt de vrouw ook kans om in de woning te blijven.

• **Wie heeft het hoogste diploma?**

De interessantste resultaten in het onderzoek zijn gelinkt aan het opleidingsniveau van beide partners. Het diploma blijkt een goede voorspeller bij de vraag wie verhuist en wie blijft. Is de vrouw laagopgeleid en de man hoogopgeleid, dan verlaat ze de woning het vaakst. Omgekeerd geldt dat als de vrouw hoog- en de man laagopgeleid is, de man vaker verhuist.

‘Enerzijds is diploma gelinkt aan inkomen,’ zegt Van Bavel, ‘anderzijds is het ook zo dat hogeropgeleiden soms meer kennis hebben van het rechtssysteem. Die juridische vaardigheden kunnen ze in het eigen voordeel inzetten tijdens een echtscheidingsproces.’

• **Wie zorgt voor de kinderen?**

Zodra er kinderen bij betrokken zijn, lijkt de man een grotere kans te maken de woning te moeten of willen verlaten. Want de partner bij wie de kinderen na de scheiding verblijven, maakt vaker kans om in de woning te blijven. En na de scheiding verblijven kinderen (nog steeds) vaker bij de moeder.

Kloof

Het verschil tussen het aandeel mannen en vrouwen dat verhuist, mag dan relatief klein zijn, de gevolgen van een verhuizing zijn groter voor vrouwen dan voor mannen. ‘Uit eerder onderzoek blijkt dat een verhuizing vrouwen benadeelt op het vlak van tewerkstelling, hun beroepsstatus en dus hun inkomen’, zegt Van Bavel. ‘Op mannen heeft dit minder impact.’

De onderzoekers vragen zich daarom af of de verdeeltaks bij een eigendomswoning niet beter volledig opgeheven zou worden. Vandaag betalen scheidende koppels nog altijd 1 procent registratierechten, ook wel ‘miserietaks’ genoemd. Die komt boven op het nadeel dat ze van een scheiding en een verhuizing ondervinden.

Toch is er ook hoop dat de genderkloof in de toekomst niet groter wordt. Vrouwen zijn vandaag sterk vertegenwoordigd in het hoger onderwijs, waardoor het aantal koppels toeneemt waarin beide partners hoogopgeleid zijn. Steeds vaker is de vrouw zelfs hoger opgeleid dan haar man.

GETUIGENIS

‘Ik heb niets meer kunnen meenemen uit mijn oude huis’

‘Toen mijn vorige huwelijk slecht liep, besloten we dat ik even op een andere plek zou wonen. Wat een tijdelijke keuze was, werd een beslissing die moeilijk terug te draaien viel op het moment dat we definitief scheidde. Anderhalf jaar later was de drempel te hoog geworden om terug te keren en van mijn ex te verwachten dat zij zou vertrekken.’

‘Mijn oude woning was een groot huis met een mooi uitzicht en veel tuin. Dat ik die niet alleen kon financieren, heeft meegespeeld in de beslissing om te verhuizen. Ik heb echt wel iets achtergelaten, besef ik. Natuurlijk mis je die plek in het begin, maar zo gaat dat met alles wat je loslaat.’

‘Eigenlijk hoopte ik dat mijn ex-vrouw het huis ook zou verlaten, zodat ook de kinderen niet in het verleden bleven hangen. Ik kreeg soms het gevoel dat ze liever daar waren dan op onze nieuwe plek, zelfs als het contact met hun moeder moeilijk was. Hierdoor zag en zie ik ze naar mijn mening minder vaak dan als de moeder ook zou zijn verhuisd.’

‘Notarissen, advocaten, de zoektocht naar een nieuwe plek ... Het was veel en intens, en soms zelfs frustrerend traag. Ik was de ruzies op een gegeven moment meer dan zat en heb toen de fout gemaakt om geen juridisch bindende afspraken te maken over de inboedel. Behalve een paar spullen die ik al meehad, heb ik daardoor niets meer kunnen meenemen uit mijn oude huis. Maar vandaag ben ik gelukkig: ik heb een mooi, weliswaar kleiner huis, dat voelt als een thuis. Ik heb het helemaal zelf opgeknapt en dat heeft zeker geholpen. Opnieuw beginnen is deel van je ontwikkeling. En op een nieuwe plek beginnen schept uiteindelijk ook meer ruimte voor een nieuwe partner, dan blijven waar je was.’ *(usa)*

Pieter-Jan* (48)

GETUIGENIS

‘Scheiden is een verpletterende ervaring’

‘Ik heb een maand geleden definitief beslist dat ik wilde scheiden. Een moeilijke beslissing als je twee jonge kinderen hebt en twaalf jaar samen bent geweest. Maar het lukte al een hele tijd niet meer. Je zou kunnen zeggen dat ik al eerder weg was dan de dag dat ik vertrok. En je thuisvoelen is nog altijd belangrijker dan een huis hebben, lijkt me. Dus ben ik ergens anders gaan wonen.’

‘De gezinswoning is altijd meer van mijn ex-vrouw geweest dan van mij, omdat ze er meer in had geïnvesteerd, zowel financieel als emotioneel. Bovendien ben ik geen vragende partij voor co-ouderschap. We zoeken naar een andere manier om het ouderschap voor ons allebei in te vullen, maar zeker is dat ik er op mijn nieuwe plek de ruimte niet voor heb en dat mijn ex-vrouw de kinderen niet lang zou willen missen.’

‘Scheiden is overrompelijk. Het schuldgevoel, de verandering ... Ik ben geschrokken hoe snel het emotionele de overhand neemt en hoe moeilijk het wordt om te praten. Net op een moment dat je ontzettend veel praktische zaken moet regelen, is de emotie groter dan de rede. Je zoekt naar oplossingen voor de gezinswoning of geldzaken, maar doet dat plots met argumenten die een heel andere logica hebben. Scheiden is in verschillende opzichten - verpletterend.’

‘Je thuisvoelen is nog altijd belangrijker dan een huis hebben’

* *Pieter-Jan en Mario zijn schuilnamen*

Mario* (40)